

Dicecensis, vel in eorum absentia, Vicariis ipso- rum, unacum Inquisitoribus Inquisitorum, vel solis ipsis Dicecensis (cum ipsorum Inquisito- rum presentia de facili haberi non poterit) le- gitime confiteri prefatarum domorum Domi- nos, in his casibus penitus innocentes, & pro- fus inculpabiles extitisse: ac etiam eos non esse credentes, vel receptatores, aut defensores, sive fautores hereticorum, seu de heretica labe suspectos. Bona vero, quae inventa fuerint in domibus supradictis, debent in his casibus simi- liter publicari, nisi legitime confiterit per testes fide dignos, & omni exceptione majores, ipsa bona esse aliarum personarum, quam Domino- rum domuum earumdem.

Quartum du- bium.

§.6. Quartum vero vestrae dubitationis ca- pitulum enodamus, quod videlicet, si Dominus domus, pro eo, quod in ipsa repertus fuerit ha- reticus, vel heretica, sine spe reedificationis funditus destruenda, habeat alias domos illi domui demoliendae contiguas, omnes illae simi- liter destruantur.

Responso.

§.7. Illud de appendiciis domus illius debe- re intelligi declaramus, ut scilicet, domus illa cum aliis ejusdem, domui ipsi contiguas, hoc est ipsa, & ipsius etiam appendicia, cum eadem- sive in domo, sive in appendiciis ejus, hereticus, vel heretica repertus fuerit destruantur; cum domus, quamvis diversis mansionibus distin- guatur, una nihilominus sit censenda.

Quintum du- bium.

§.8. In quinto autem dubitationis capitulo legitur, quod teneatur Potestas, seu Rector, in- fra decem dies sui regiminis syndicare praede- centem proxime Potestatem, vel Rectorem, & ejus etiam Assessores, per tres viros catholicos, & fideles electos ad hoc per Dicecensium, & per Fratres Praedicatores, & Minores, de omnibus his, quae in Statutis ipsis, sive Constitutionibus, & Legibus contra hereticos, & eorum compli- ces editis continentur.

Responso.

§.9. Hunc itaque dubitationis articulum de- clarantes respondemus, quod una cum Dicece- sano loci, Fratres praedictorum Ordinum, a- Priore, & Guardiano suis, vel ab eorum altero, si ibidem alterius dumtaxat eorumdem, Ordinum Conventus extiterit, assumendi, Vi- ros eligant supradictos. Si vero neutrius Ordinis Conventus ibi forsitan habeatur, ad solum Dicecensium eorumdem virorum electio per- tinebit.

Hujusmodi declarationes Civitatum Ca- pitularibus in- scribenda.

§.10. Quocirca discretioni vestrae per Apo- stolica scripta mandamus, quatenus eadem ca- pitula Constitutionum praedictarum accipientes, juxta declarationis Apostolicae intellectum, te- norem praesentium, simul cum eisdem Consti- tutionibus, faciatis de verbo ad verbum in ca- pitularibus Civitatum ad tollendas de aliorum cordibus ambiguitates hujusmodi, annotari.

Dat. die 6. Martii 1255. Pontificatus An- no III.

Datum Lateran. secundo nonas Martii, Pontificatus nostri a nno tertio.

Confirmatio Bonorum omnium, ac Privile- giorum concessio Monasterio S. Matthaei de Castello Ordinis Cassinen.

Ex Originali editi Gattula Histor. affran. 59. VII pag. 405.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati Monasterii S. Matthaei Servorum Dei de Castello ejusque Fratri- bus tam praesentibus, quam futuris regularem vitam professis in perpetuum.

Exordium.

Religiosam vitam eligentibus Apo- stolicum convenit adesse praesidium, ne forte cujuslibet temeritas, aut eos a propo- sito revocet, aut robur (quod absit) Sanctae Religionis infringat.

Monasterium sub S. A. protectione suscipiens.

Eapropter dilecti in Domino filii vestris justis postulationibus clementer annuimus, & Monasterium Sancti Matthaei Servorum Dei de Castello, in quo divino estis obsequio mancipati ad instar felicitis recordationis Alexandri Papae Praedecessoris nostri sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & praesentis scripti privilegio communimus. In primis siquidem sta- tuentes, ut Ordo Monasticus, qui secundum Deum, & Beati Benedicti Regulam in eodem Monasterio institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur.

Bona omnia ei confirmat.

Praeterea quaecumque possessiones, & quaecum- que bona idem Monasterium in praesentiarum juste, ac canonice possidet, aut in futurum con- cessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis praestante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus, & illibata permaneat. In quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis: locum ipsum, in quo praefatum Monasterium situm est cum omnibus pertinentiis suis: decimas, quas habetis in Castro Sancti Victoris illa, quae Baria nuncupatur, Ecclesiam Sancti Marini de Monte, Montanum cum Ecclesia Sancti Antonii de Rocca Albani ab eadem Ecclesia dependente, & om- nibus pertinentiis suis; Sanctae Mariae de Radico, Sanctae Crucis de Petra Petrosa, Sancti Salvatoris, Sancti Petri de Colleverto, Sancti Christofori de Monte Toruculi, & Sancti Leonardi de Musculo Ecclesias cum terris, vineis, possessionibus, & omnibus pertinentiis earum- dem, domos, terras, & possessiones, quas ha- betis in Sancto Germano, & Territorio ejus; domos, terras, vineas, possessiones, & oliveta quae habetis in Civitate, & Territorio Vena- fran. domos, terras, vineas, & possessiones, quas habetis in Civitate, & Territorio Aquinat. domos, terras, possessiones, & oliveta, quae habetis in Castris Sancto Helya, Sancto Victore, Sancto Petro in sine, Pinnataro, & Pedemonte, ac Baria, & Pedemontis Villis vulgariter nominatis, & Territoriis eorumdem: terras, quas habetis in Monte Sancti Benedicti sive Terraggio, justitiam panis, & vini cum homini- bus, quam de veteri concessione haecenus ob- servata diebus singulis a Cassinen. Monasterio recipitis, cum terris, pratis, vineis, nemoribus, usugiis, & pascuis in bosco, & plano, in aquis, & molendinis, in viis, & semitis, & omnibus aliis

Novalia exi- mit a decimis.

aliis libertatibus, & immunitatibus suis. Sane novalium vestrorum, quae propriis manibus, aut sumptibus colitis, de quibus aliquid haec- nus non percepit, sive de vestrorum animalium nutrimentis nullus a vobis decimas, vel primi- tias exigere, vel extorquere praesumat. Liceat quoque vobis Clericos, vel Laicos liberos, & absolutos e saeculo fugientes ad conversionem recipere, & eos absque contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper, ut nulli fratrum vestrorum post factum in Monasterio vestro professionem fas sit sine Abbatis sui licentia, nisi archioris vitae obtenta de eodem loco discedere, discedentem vero absque commu- nium litterarum vestrarum cautione nullus au- deat retinere. Cum autem generale interdictum terrae fuerit liceat vobis clausis Januis, exclusis excommunicatis, & interdictis non pulsatis cam- panis, suppressa voce divina officia celebrare; dummodo causam non dederitis interdicto. De- cimas praeterea, & possessiones ad jus Ecclesia- rum vestrarum spectantes, quae a Laicis detinen- tur, redimendi, & legitime liberandi de mani- bus eorum, & a Ecclesiis, ad quas pertinent, re- vocandi libera sit vobis de nostra auctoritate facultas. Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse decernimus, ut eorum devotioni, & extre- mae voluntati, qui se illic sepeliri delibaverint, nisi forte excommunicati, vel interdicti, aut etiam publice usurarii, nullus obstat. Salva ta- men justitia illarum Ecclesiarum, a quibus mor- tuorum corpora assumuntur. Obviente vero te, nunc ejusdem loci Abbate, vel tuorum quolibet Successorum, nullus ibi quolibet subreptionis astutia, seu violentia praeparatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum major pars consilii sanioris secundum Deum, & Beati Benedicti regulam providerint eligendum. Paci quoque, & tranquillitati vestrae paterna in posterum sollicitudine providere volentes au- thoritate Apostolica prohibemus, ut infra clau- suras locorum, seu grangiarum vestrarum nul- lus rapinam, seu furtum facere. . . . appo- nere, sanguinem fundere, hominem temere ca- pere, vel interficere, seu violentiam audeat exercere; Praeterea omnes libertates, & immu- nitates a Praedecessoribus nostris Romanis Pon- tificibus Monasterio vestro concessas, necnon immunitates, & exemptiones secularium exa- ctionum, a Regibus, & Principibus, vel aliis fidelibus rationabiliter vobis indultas, liberta- tem etiam, & consuetudines a bonae memoriae Rainaldo Abbate praedicti Cassinenis Monaste- rii, cum assensu Capituli sui rationabiliter vobis concessas, & haecenus observatas vobis, & Mo- nasterio vestro auctoritate Apostolica nihilomi- nus confirmamus, & praesentis scripti privilegio communimus. Decernimus ergo, ut nulli om- nino hominum liceat, praefatum Monasterium, temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra con- serventur eorum, pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicae auctoritate, & in omnibus jure, & reverentia Monasterii Cassi- nen., & in praedictis decimis moderatione Con- cillii generalis. Si qua igitur in futurum Ecclesia- stica, secularisve persona hanc nostrae constitu-

Nonnulla concedit Privilegia.

Abbatem a Monachis statuit eligendum.

In locis Mo- nasterii vio- lentias ex- ceri prohibet.

Libertates, im- munitates &c. confirmat ei- dem.

tionis paginam sciens contra eam temere venire tempraerit, secundo, tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisque sui careat dignitate, reamque se di vino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae subjaceat ultioni. Cunctis au- tem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini Nostri Jesu Christi, quatenus, & hic fru- ctum bonae actionis percipiant, & apud distri- ctum judicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

EGO ALEXANDER Catholicae Ecclesiae Epi- scopus subscripsi.

Alexandri PP subscriptio.

Et Sigillum.

Ego Odo Tusulanus Episcopus subscripsi.

Et S. R. E. Card. subscriptio.

Ego Stephanus Praenestinus Episcopus subscripsi.

Ego Frater Joannes tituli Sancti Laurentii in Lu- cina Presbyter Cardinalis subscripsi.

Ego Frater Ugo tituli Sanctae Sabinae Presbyter Cardinalis subscripsi.

Ego Ricardus Sancti Angeli Diaconus Cardina- lis subscripsi.

Ego Petrus Sancti Georgii ad velum aureum Diaconus Cardinalis subscripsi.

Ego Joannes Sancti Nicolai in Carcere Tul- liani.

Dat. die 17. Julii 1255. Pont. An. I.

Dat. Anagninae per manum Guillelmi Magistri Scholarum Parvorum Sanctae Romanae Ecclesiae Vice-Cancellarii tertio Idus Julii, Indi- ctione decima tertia, Incarnationis Dominicae anno 1255. Pontificatus vero Domini Alexan- dri Papae Quarti anno primo.

XVI.

Fratribus Ordinis Eremitarum Sancti Augu- stini diversa vestium species assignatur juxta diversos Professorum, Converterum, & No- vitorum gradus.

Ex Originali editi Empo- lus in Bulla- rio Ordinis.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Priori Generali, & universis Prioribus, & Fratribus Eremitis Ordinis Sancti Augustini, salutem, & Apo- stolicam Benedictionem.

Exordium.

Plac desideria devotorum eo debemus be- nigno favore prosequi, quo in ipsis Dei gloria, & animarum salus noscitur conti- neri. Sane dilectus filius noster R. Sancti An- geli Diaconus Cardinalis, cui Ordo vester a Sede Apostolica est commissus, ad differentiam

A Cardinali Frodo...
eis assignata
habitus for-
ma:

Quod robo-
ret Papa.

Cardinalis
vuldem Lit-
teraz.

Signa in vesti-
bus ad discrimen.

Professorum
habitus.

Novitiorum.

Conversorum

Clausula.

Dat. die 21.
Juli 1255.
Pont. An. I.

aliorum Ordinum certum habitum deferendum, tam a professis Fratibus, & Conversis, quam a Novitiis dicti Ordinis de consilio discretorum quorundam Fratrum vestrorum, vobis provida deliberatione concessit, prout in patentibus litteris confectis exinde ipsius Cardinalis sigillo munitis plenius continetur.

Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, quidquid ab eodem Cardinali super hoc factum est, ratum habentes, & gratum, illud auctoritate Apostolica confirmamus, & presentis scripti patrocinio communitus: Litterarum ipsarum tenorem de verbo ad verbum presentibus inferi facientes. Quitalis est.

Riccardus miseratione divina Sancti Angeli Diaconus Cardinalis. Viris Religiosis suis in Christo dilectis Priori Generali, & universis Prioribus, & Fratibus Eremitis Ordinis Sancti Augustini tam presentibus, quam futuris salutem in auctoritate salutis.

Si ad certam Domini vocationem nullius excusationis patrocinium pretendentes vos abnegatis, & vestra; eligendo per Religionis auctoritatem divinum pabulum promereri: docet vos taliter gubernari Constitutionum habentis, quod certos terminos constitutos, tentationibus insigati aliquando, transgredi non possitis impunes, certis signis in vestro habitu insigniti.

Sane cum Ordo vester Nobis sit a Domino Papa comissus, illa statuere, ac cogitare cogimur, per que vobis salus proveniat, & honestas. Unde habito consilio quorundam Fratrum vestrorum discretorum, tenore presentium duximus statuendum: Quod Fratres vestri Ordinis professi deferant cucullas nigras, prout haberi poterunt in cujuslibet Provincia, tamen tinctas, vel accidentaliter coloratas, desuper corrigiis cinctas, & in manu crocias, in quarum Superiori non sit curvum lignulum, sed directum: Scapularia vero alba cingulis desuper cincta. Novitii autem ferant cappam nigram usque ad talos, tunicam albam, & scapulare album, corrigiam, & crociam memoratam. Conversorum vero habitus sit portare Superiorem tunicam nigram, scapulare vero nigrum, & capucium nigrum, & crocias supradictas: que curetis studio vigili (dante Domino) observare. In hujus vero rei testimonium presentes litteras fecimus nostri sigilli munimine roborari.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Anagninæ undecimo Kalendas Augusti Pontificatus nostri anno primo.

XVII.

Confirmatio Statutorum in Capitulo Generali Ordinis Sancti Augustini editorum pro recto gubernio totius Ordinis.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Generali, & ceteris Prioribus, ac universis Fratibus Ordinis Eremitarum Sancti Augustini tam presentibus, quam futuris, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Is que pro Animarum salute, ac profectu obsequentium Domino a Viris Religiosis provide statuuntur libenter adicimus Apostolice muniminis firmitatem, ut intemperate consistant, que nostro fuerint presidio communita. Sane congregati nuper in vestro Generali Capitulo deliberatione provida statutis, ut de singulis locis ejusdem Ordinis unus discretus Frater electus singulis annis a suo Collegio, vel Conventu cum Priore Conventuali ad Generale, seu Provinciale Capitulum vadat excessus ipsius Prioris per Visitatorem secundum Statuta Ordinis, & Regulam non correctos sub sigillo ejusdem Conventus, vel Collegii secum portans a predictis tandem Diffinitoribus corrigendos. In eligendis quoque Diffinitoribus ipsius Ordinis taliter providistis, ut de singulis Visitatoribus dicti Ordinis duo Discreti Fratres ipsius Ordinis in Diffinitores hujusmodi unus de subditis ad Generale Capitulum a Conventibus destinatus, alter vero de Prioribus eligatur, ita quod assumatur subditus a subditis, & Prior a Prioribus uniuscujusque visitationis predictæ Sancti Spiritus gratia invocata, quod sic assumpti postmodum, tam in capite, quam in membris diffiniant, corrigant, & reforment prout secundum Deum, & Beati Augustini Regulam viderint expedire. Præterea Generalis Prior ejusdem Ordinis teneatur de qualibet visitatione duos Discretos Fratres ipsius Ordinis eligere unum de subditis, & alterum de Prælati, qui visitationem suam hoc est Provinciam, vel Contratum per viginti dies antequam Generale Capitulum, vel Provinciale incipiat sollicite perlustrantes excessus Visitatorum, si qui fuerint in scriptis fideliter redigant, & eos ipsius Conventus sigilli munimine signent in quo, vel cujus districto Visitatores hujusmodi deliquerint, puniendos demum in ipso Capitulo a predictis Diffinitoribus secundum ejusdem Ordinis, & Regulæ Instituta. Si vero aliqui Fratres ejusdem Ordinis contra Priorem suum, vel Ordinis conspirationem, vel conjurationem, seu conventum malignantium fecerint, aut retinuerint sine superioris licentia proprium, & a Visitatoribus, vel a Priore Generali, seu Conventuali diligenter admoniti restituere illud noluerint in manibus predictorum, ab Ordine ipso, & Fratrum consortio expellantur. Et ut fortius a vestris Fratibus cujuslibet temporalis rei abdicetur proprietas, ordinastis, ut nec Prior, nec Fratres in Generali, vel Provinciali Capitulo constituti possint alicui Fratrum ejusdem Ordinis concedere proprium aliquod, cum sit contra substantiam Ordinis, vel usum fructum cujus-

Ex Regest. Vatic.

Exordium.

In quolibet Conventu unus eligendus ad defendendum Prioris excessus.

De Diffinitorum electione & officio.

De Discretis.

Pene contra transgressores Statutorum.

Proprium non habendum.

De Vita communi.

De Visitatoribus.

De Prioribus Conventualibus.

Supradicta statuta confirmantur.

Clausula.

Dat. die 21. Julii 1255. Pont. An. I.

Ibidem.

Secundum temporis circumstantias emendandas.

cujuscumque rei mobilis, vel immobilis ex testamento, seu alio quocumque titulo sibi dimissum: facta vero contra hoc super iis, vel aliquo præmissorum concessio habeatur irrita, & inanis. Fuit etiam ibi concorditer deliberatione provisum, ut omnes Priores, & subditi, qui convenirent in Provinciali, vel Generali Capitulo vitam ducant communem in omnibus specialitate ab eis, vel divisione qualibet rescata; Visitatores quidem præfati Ordinis circa commissum sibi officium sollicite secundum datam eis a Deo gratiam existentes quærant dumtaxat, que Jesu Christi sunt, non que sua: Prædicationi exhortationi, correctioni, & reformationi vacando, ut fructum referant, qui non perit. Qui vero contrarium egerint sine voluntate totius Capituli, vel sanioris partis ipsius a quibuslibet loci, seu Prioribus, aut Subditis ejusdem Ordinis aliquid extorquentes, quod acceperunt, restituere compellantur: nihilominus per triennium hujusmodi Visitatoris officio spoliandi. Priores autem Conventuales in concessionibus, & confirmationibus, ac donationibus, & aliis negotiis, que frequenter incumbunt, Fratres suos requirant, cum ipsi caput, & illi membra esse probentur, & cum eorum consilio, vel sanioris partis Conventus eadem peragant, & pertrahent. Quod si aliqui contra hoc venire presumpserint Visitatoribus ipsis absque Fratrum suorum consilio, sicut dictum est superius, aliquid exhibentes ab administrationum suarum removeantur officio, & per triennium ineligibiles fiant. Alia etiam præter hæc regulariter statutis, quibus omnibus petitis robor confirmationis Apostolicæ adhiberi. Nos itaque vestris supplicationibus inclinati statuta hujusmodi, sicut pie, ac provide facta sunt rata habentes, & grata ipsa auctoritate Apostolica confirmamus, & presentis scripti patrocinio communitus.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Anagninæ secundo Kalendas Augusti Pontificatus nostri anno primo.

XVIII.

Revocatio Privilegiorum, & Indulgentiarum quibuscumque Personis concessorum: scilicet, quod per Sedem Apostolicam excommunicari, vel interdicti non possint.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Quia pro qualitate temporis hominum disponuntur agenda, ideo evenit, quod illius mutabilitate mutantur, unde id ipsum, quod alias eo urgente provide actum est, nonnumquam postea eodem exigente contrarium non improvide revocatur. Hinc quidem est, quod nonnulla, que placuerunt aliquando, postmodum decursis temporibus suis met actoribus displicent, & interdum illud idem Bull. Rom. Tom. III.

valde difficile cernitur, quod ante satis facile videbatur. Hoc autem facit ipsius temporis status instabilis, qui successibus variis circa temporalia, & terrena jugiter immutatur: nam cum illius necessitatem, & locorum etiam conditionem considerare conveniat, oportet secundum ea ingruentia semper negotia dirigi, & disponi. Propter quod felices recordationis Innocentius Papa Prædecessor noster, nimia duri temporis tuic cum importunitate cogente, plura quamquam forte invitus fecisse dignoscitur, que ipsemet proponebat succedente opportunitate utiliter immutare. Quampluribus namque Personis, tam Ecclesiasticis, quam Sæcularibus, quod per Delegates, vel Conservatores, aut Exequutores a Sede Apostolica Deputatos, seu per Delegates ab ipsis: Aliquis vero, quod per Legatos ejusdem Sedis, vel per Ordinarios, aut per Delegates eorum interdicti, vel suspensi, seu excommunicari: quodque ipsis ingressus Ecclesie interdicti, & quod Terræ suæ interdicto Ecclesiastico supponi non valeant. Quibusdam quidem ad certum tempus, quibusdam autem sine temporis determinatione, non tam libertate, quam improba petentium instantia considerata tunc temporis qualitate concessit. Nos itaque sollicite attendentes, quod ex concessione, vel Indulto hujusmodi multa malignandi audacia, sumi poterit, cum hæc indulgentia contra censuram, & auctoritatem Ecclesiasticam aperte communiat, laxet nocendi ausum, frenet modestiam, insolentiam armet, & judicalem debilitet potestatem. Pensantes etiam, quod contra indulto tali protectos justitiæ debitum exhiberi plene non poterit, cum nequeat in ipso libere Jurisdictione exerceri; quia omnino expedit super iis congruum remedium adhibere, omnia Indulta hujusmodi quibuscumque Personis, sive Ecclesiasticis, Prælati, & aliis Regularibus, & non Regularibus, sive Sæcularibus, Principibus videlicet, & aliis minoribus, & quorumcumque locorum Capitulis, Collegiis, Conventibus, & Communibus, seu Communitatibus ab eodem Prædecessore, vel etiam a Nobis concessa, nisi Principes ipsi sint Reges, vel Uxores, aut filii, seu Fratres Regum, aut Magnates, sublimisque Viri, qui antiquitus a prædicta Sede similem gratiam habuerunt, totaliter auctoritate Apostolica revocamus, ita quod deinceps nullum robor, nullumque vigorem obtineant, nec præmilli per ea juvare se ulterius valeant, vel tueri.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre revocationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Anagninæ quintodecimo Kalendas Septembris Pontificatus nostri anno primo.

Innocentius multa concessit secundum temporis exigentiam, ac præsertim Privilegium de in Rubrica.

Irritatur.

Clausula.

Dat. die 18. Augusti 1255. Pont. An. I.

Approbatio, ut Mulieres jam prostituta, & ad meliorem frogem reverse collocentur in aliquo loco sub Regula alicujus Ordinis.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilecto filio Joanni tituli Sancti Laurentii in Lucina Presbytero Cardinali, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Quoniam te studiose cognovimus, animarum lucra sectari, & misericordiae manum in fauces inferi confidenter injicere, ut inde ad vitam eripias, qui ad interitum rapiuntur, dignum ducimus votum tuum, cum expedit in hujusmodi pietatis operibus facultatis nostrae viribus adjuvare. Sane nonnullae Mulieres in Urbe degentes, quae Repentitae dicuntur salutari pudore confusa super his, quae in carnis suae corruptione gesserunt, in semitam mandatorum Dei decreverunt convertere de vijs inquinatio-

Cardinalis S. Laurentii in Lucina. Mulieres vulgo Repentitas inclusi stantur.

Idque confirmat Alexander.

Obstantium derogatio.

Dat. die 24 Septem. 1255 Pont. An. I.

nis praeiteritae pedes suos, & pro modulo fragilitatis humanae membra sua, quae haecenus iniquitati ad iniquitatem servire fecerunt, de coetere Justitiae in sanctificationem munditiae dedicare. Harum autem conversioni congratulans, & de poenitentia peccantium communicans gaudiis Civium Superiorum, pia de salute ipsarum sollicitudine cogitasti, quod in aliquo loco ad hoc idoneo disponantur, ubi sequestrata a Mundi contagijs Deo vivant, & de cordibus suis crebris sletibus diluant maculas carnalium vitiorum, ut videre Deum purgatis mentium oculis mereantur sub religiose vivendi Censura, factae hortus conclusus, & fons Domini consignatus. Tuam igitur super hoc piam providentiam commendantes, eamque volentes Apostolicis favoribus promovere, mandamus, quantum eisdem Mulieribus, & alijs quae ipsae in hac salutis captandae professione successerint, Ecclesiam Sanctae Mariae in Minerva, seu aliam, quam eis magis aptam in Urbe fore cognoveris, cum omnibus hortis, possessionibus, juribus, & pertinentiis suis perpetuo auctoritate nostra concedas: inducens eas in corporalem possessionem eorum, & defendens inducias, ac informans Regularibus alicujus approbati Ordinis Instituti, sub quorum observantia ibidem perpetuo Domino famulentur: Clericis Ecclesiae praedictae, vel alterius, quam eis concesseris in alijs Urbis Ecclesijs collocatis, vel reservata, ipsis sustentatione congrua de proventibus possessionum Ecclesiae sic concessae, donec cuilibet ipsorum provifum fuerit de Beneficio Ecclesiastico competenti, Contradiatores per Censuram Ecclesiasticam appellatione postposita, compescendo. Non obstante aliqua Sedis Apostolicae Indulgentia quibuscumque concessa, seu statuto quocumque juramento confirmatione Sedis praedictae, vel firmitate alia roborato. Invocato etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Datum Anagninae octavo Kalendas Octobris Pontificatus nostri anno primo.

Canonizatio S. Clarae de Civitate Assisij, Ordinis Monialium Sancti Francisci, ejusque descriptio in Cathalogo Sanctarum Virginitatis, cum Festivitate institutione pro die 12. mensis Augusti.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus Fratribus universis Archiepiscopis, & Episcopis per Regnum Franciae constitutis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Clara claris praecleara meritis, magna in caelo claritate gloriae, ac in terra splendore miraculorum sublimium clare claret Clara hujus aetate, & alta religio, hic coruscet; hujus sursum aeterni praemii radiat magnitudo, hujus virtus signis magnificis mortalibus illucefcit. Huic Clarae intitolatum fuit summae privilegium paupertatis. Huic in excessu rependitur inestimabilis copia thesaurorum; huic a Catholicis plena devotio, & honoris cumulus exhibetur; hanc Claram in alto divinae lucis clarificat plenitudo. Hanc Christianis populis prodigiorum ejus insignia stupenda declarant. O Clara multimode titulis praedicta claritatis. Ante conversionem tuam utique clara, in conversione clarior; in claustrali conversatione praecleara, & post decursum vitae praesentis spatium clarissima illuxisti. Ab hac inter amoenitates coelestes, suave liliu virginittatis offertur. Ab hac Clara clarum exempli speculum huic saeculo prodiit. Ab hac in terris manifesta subventionum remedia sentiuntur. O admiranda Clara beata claritas, quae quanto studiosius per singula queritur, tanto splendidior in singulis invenitur. Emicuit haec inquam in hoc saeculo; in religione praesulfit; in domo illuxit ut radius; in claustris coruscavit ut fulgor; emicuit in vita; post mortem irradiat; claruit in terra; in Caelo relucet. O quanta hujus vehementia luminis, & quam vehemens istius illuminatio claritatis. Manebat quidem haec lux secretis inclusis claustralibus, & foras micantes radios emittebat. Colligebatur in arcto coenobio, & in amplo saeculo spargebatur. Servabatur intra, & extra manebat. Latebat namque Clara, sed ejus via patebat. Silebat Clara, sed sua fama clamabat. Calabatur in cella, & in Urbibus docebatur. Nec mirum, quia lucerna tam accensa, tam lucens, abscondi non poterat, quin splenderet, & clarum in domo Domini daret lumen. Nec recondi poterat vas tot aromatum, quin fragraret, & suavi odore dominicam respergeret mansionem. Imo cum in angusto solitudinis reclusorio alabastrum sui corporis haec dure contereret, tota omnino Ecclesiae aula sanctitatis ejus odoribus replebatur.

Encomia S. Clarae a nomine sumpta.

Breve eius Vitae compendium.

S. 1. Sane cum ipsa dum adhuc puella esset in saeculo, hunc Mundum fragilem, & immundum, mundo calle ab aetate tenera transilire studeret, & preciosum suae virginittatis thesaurum, illibato semper pudore custodiens, claritatis, & pietatis operibus vigilanter intenderet, ita quod ex ea grata, & laudabilis ad vicinos, & alios fama prodiret, Beatus Franciscus auditus hujus

hujus fame praeconio, cepit confestim hortari eam, & ad Christi perfectam inducere servitutem. Quae sacris illius monitis mox adherens, & mundum cum terrenis omnibus penitus abdicare, ac soli Domino in paupertate voluntaria famulari desiderans, hoc suum fervens desiderium, quam cito potuit adimplevit.

Omnis sua pauperibus elargitur.

S. 2. Quae tandem cuncta sua bona, ut una, secum quicquid etiam habebat, Christi obsequio deputaret in elemosynas, & pauperum subsidia distribuendo, & convertit.

Damianitatum Ordinis origo.

S. 3. Cumque de saeculi strepitu fugiens, ad quamdam campestris declinasset Ecclesiam, & ab ipso B. Francisco sacra ibi recepta tonsura, processisset ad aliam, consanguineis ejus ipsam exinde reducere molientibus, illa protinus amplectens altare, pannosque apprehendens ipsius, crinium sui capitis in cingula detecta, eisdem consanguineis in hoc fortiter resistit & constanter, quia cum jam esset mente integra juncta Deo, pati non poterat ab ejus servitio se divelli. Denique cum ad Ecclesiam Sancti Damiani extra Civitatem Assisinatam unde traxit originem, per eundem B. Franciscum adducta fuisset, ibi ei Dominus ad amorem & cultum assiduum sui nominis, plures socias aggregavit. Ab hac siquidem, insignis & Sacer Ordo Sancti Damiani per Orbem jam longe diffusus, salutare sumpsit exordium. Haec, adhortante ipso B. Francisco, huic novae, sanctaeque observantiae sequendum dedit initium. Haec hujus maguae Religionis fuit primarium, & stabile fundamentum. Haec hujus alii operis lapis exitit primitivus. Haec genere nobilis, sed conversatione nobilior, virginittatem, quam prius etiam custodiverat, sub hac sanctimoniam regula, praecipue conservavit.

Mater filiam imitatur.

S. 4. Hanc postmodum Religionem, mater ejus Hortulana nomine, pijs intenta operibus, ipsius natae sequendo vestigia, devote suscepit, in qua demum haec optima Hortulana, quae in orto dominico protulit talem plantam, conclusit feliciter dies suos. Post aliquos vero annos, ipsa B. Clara, Monasterium, & Sororum regimen, nimia ejusdem S. Francisci devicta importunitate, recepit.

S. 5. Haec utique fuit arbor proceras, & emittens, longis distensa ramis, quae in agro Ecclesiae dulcem fructum Religionis attulit, & ad cujus delectabilem umbram, sub illius amoenitate fructum hujusmodi libaturae concurrerunt undique multae alumnae fidei, & concurrunt. Haec fuit nova mulier Vallis Spoletanae, quae novum aquae vitalis fontem, ad refectioem animarum, & commodum propinavit, qui jam per diversos rivulos, in Territorio Ecclesiae derivatus, plantaria Religionis infudit. Haec fuit altum sanctitatis candelabrum, vehementer in habitaculo Domini rutilans, ad cujus ingentem splendorem plurimae properaverunt, & properant, suas de illius lumine lampades accendentes. Haec profecto in agro fidei plantavit, & coluit vineam paupertatis, de qua fructus salutis pingues, & divites colliguntur. Haec in praedio ecclesiasticae humilitatis hortum constituit, multiplici rerum consertum inopia, in quo magna virtutum copia reperitur. Haec in Religionis districtu, arcem aeternae abstinentiae fabricavit, in qua larga spiritualis alimoniae refectio

ministrator. Haec fuit pauperum Primiceria; Ducissa humilium; Magistra continentium, & poenitentium Abbatissa. Haec suum Monasterium, creditamque in illo sibi familiam, sollicitae ac prudenter in timore, ac servitio Domini, & plena ordinis observantia gubernavit, in correptione moderata, temperata in praecipis; in compassione praestabilis; discreta in silentio; in sermone matura; & consulta in cunctis, ad perfectum regimen opportunis, volens magis famulari, quam dominari, & honorare potius, quam honore sustollere. Hujus vita erat alius eruditio, & doctrina. In hoc libro vitae, caeterae vivendi regulam didicerunt. In hoc vitae speculo, reliquae vitae semitas inspexere. Corpore namque silebat in terra, sed animo versabatur in Caelo; humilitatis vasculum, armorum castitatis, charitatis ardor, dulcius benignitatis, patientiae robur, nexus pacis; & familiaritatis communio; mitis in verbo, lenis in facto; & in omnibus amabilis, & accepta. Et ut, carne depressa, convalesceret spiritu, quo quisque hoste suo debilitato, fit fortior, nudum solum, & interdum sarmenta pro lecto habebat, & pro pulvinari sub capite durum lignum, unaque tunica cum mantello de vili despecto, & hispido panno contenta. His humilibus indumentis ad operimentum sui corporis utebatur, aspero cilicio de cordulis crinium equorum contexto nonnunquam adhibito juxta carnem. Arcta quoque in cibo, & in potu districta, tanta se in his frangebatur abstinentia, quod longo tempore, tribus diebus in hebdomada, videlicet secunda, quarta, & sexta feria, nihil penitus pro sui corporis alimento gustavit, reliquis nihilominus diebus, adeo se cibariorum parvitate restringens, quod aliae de ipsa quomodo sub tam forti districtione subsistere poterat, mirabantur. Vigiliis insuper, & orationibus assidue dedita, in his praecipue diurna, & nocturna tempora expendebat. Diutinis tandem perplexa languoribus, cum ad exercitium corporale non posset surgere pro se ipsam, fororum suarum suffragio levabatur; & ad tergum ejus fulcimentis appositis, propriis manibus laborabat, ne in suis etiam esset infirmitatibus ociosa. Unde de panno lineo hujus sui studii, & laboris, plura pro altaris sacrificio corporalia fieri fecit, & per plana, & montana Assisij diversis Ecclesijs exhiberi. Amatrix vero praecipua, & colona sedula paupertatis, sic illam suo affixit animo, sic eam in suis desiderijs alligavit, quod semper in ipsius dilectione, firmiter, & ardentior in amplexu, a districta, & delectabili ejus copula, pro nulla unquam necessitate discessit, nec aliquibus prorsus potuit induci suavis, ad consentiendum, quod suum Monasterium proprias possessiones haberet, quamquam fel. record. Gregorius Papa praedecessor noster, de multa indigentia ipsius Monasterii pie cogitans, libenter illi voluerit pro Sororum ejus sustentatione, possessiones sufficientes, & congruas deputare.

Qualiter Clara rexit discipulas.

Ejus Lectus.

Habitus.

Cibus, & potus.

Jejunia.

Vigiliae, & Orationes.

Paupertatis studio.

Recentiorum quorundam ejus miracula.

S. 6. Verum quia magnum, & splendidum, luminare supprimit non potest, quin suae radios praeferat claritatis, in ipsius etiam vita, multis & varijs miraculis virtus suae sanctitatis effulfit. Nam cuidam de Sororibus ipsius Monasterii, vocem,

Morbidas fa-
nat Sorores.

Oleum di-
vinitus mini-
stratum.

Panis multi-
plicatus.

A Beatiss. Vir-
ginibus inviti-
tur.

Miracula post
excessum.

vocem, quam longo tempore quasi omnino per-
diderat, restauravit. Alii, officio linguæ peni-
tus destituta, loquelam restituit expeditam. Al-
teri autem surdam aperuit ad auditum. La-
borantem febre, tumentem hydropisi, plaga-
tam fistula, & aliis oppressas languoribus libera-
vit, facto Crucis signaculo super eas. Quem-
dam Fratrum de Ordine Minorum sanavit ab
infanti passione. Cum autem quendam vice
Oleum in Monasterio totaliter defecisset, ipsa
vocado Fratre, qui erat eidem Monasterio pro
colligendis elemosynis deputatus, accepit ur-
ceum, atque lavit, vacuumque juxta fores ipsius
Monasterii posuit, ut illum idem Frater pro
oleo acquirendo deferret; quem cum vellet
ipse apprehendere, invenit eum oleo, beneficio
divinæ largitatis, impletum. Rursum cum uno
die nonnisi unius panis medietas pro refectio-
ne Sororum in eodem Monasterio haberetur, ipsa
medietatem eandem jussit in frustra dividi, &
sororibus dispensari, quam inter manus fran-
gentis, ille qui vivus est panis, & dat escam esu-
rientibus, multiplicavit in tantum, quod quin-
quaginta sufficientes factæ fuerunt exinde por-
tiones, & Sororibus discumbentibus distributæ.
Per hæc, & alia signa conspicua, suorum dum
adhuc viveret innotuit præminentia merito-
rum. Nam, & cum in præemis ageret, candi-
dus Beatarum Virginum coetus, micantibus
coronis ornatus, in qua una ex ipsis eminentior,
& fulgidior apparebat, visus est domum intra-
re, ubi eadem Christi famula decumbebatur, &
usque ad lectulum ejus procedere, ac circa eam
quasi visitationis officium, ac confortationis so-
lamen quodam humanitatis studio exhibere.

§.7. Post obitum vero ejus, quidam, qui
morbo caduco rucebat, & propter crus contra-
ctum gradi non poterat, ad sepulchrum delatus
ipsius fuit ibi cruce ipso quasi fragoris sonitum
faciente, ab utraque infirmitate curatus. Curvi
renibus, membris contracti, præcipites furia, &
dementi furore ferales, receperunt ibidem integ-
ram sospitatem. Cuidam sua dextera manus,
cujus ipse usum ex illata sibi vehementi percus-
sione ita perdidit, quod nihil omnino per
eam veluti profus inutile poterat operari,
fuit ad actum suum pristinum, ipsius Sanctæ me-
ritis plenarie reformata. Alius, qui diutina
cæcitate lumen amiserat oculorum, cum ad
idem sepulchrum sub ducatu alterius accessisset,
recuperato inibi visu, rediit exinde sine duce.
His, & quamplurimis aliis operibus, & miracu-
lis, hæc Venerabilis Virgo resplendit gloriosis,
ut evidenter appareat adimpletum id quod de
ipsa mater ejus, dum esset ex ea gravida, & ora-
ret, dicitur audivisse: videlicet quod paritura
erat quoddam lumen, quod orbem plurimum
illustraret.

§.8. Gaudeat itaque Mater Ecclesia, quod
talem genuit, & educavit filiam, quæ tamquam
virtutum fecunda parens, multas Religionis
alumna, suis produxit exemplis, & ad perfectum
Christi servitium pleno magisterio infor-
mavit. Letetur, & devota turba fidelium, quod
Rex Cælorum, & Dominus, Sororem ipsorum
& sociam, quam in Sponsam sibi elegerat, ad
suum præcellum, & præclarum Palatium,
cum gloria introduxit. Nam & Sanctorum
congaudent agmina, quod in superna eorum

patria, novellæ regalis Sponsæ nuptiæ celebra-
tur.

§.9. Cæterum, quia congruit, ut quam
Dominus exaltavit in Cælo, Catholica Eccle-
sia veneretur in terra, quia de sanctitate vitæ,
ac miraculis ejus diligenti, & attenta inquisi-
tione, ac examinatione distincta, & solemn-
i discussione præmissis, liquido constat, licet
alias etiam, & in propinquis, & in remotis par-
tibus satis essent præcognita lucida ejus acta,
nos de communi fratrum nostrorum, & Præla-
torum omnium tunc apud Sedem Apostolicam
existentium consilio, & assensu, de Omnipotentia
divina consili, auctoritate Beatorum Petri,
& Pauli Apostolorum, ac nostra, ipsam Catha-
logo Sanctarum Virginum duximus adscriben-
dam.

§.10. Ideoque Universitatem vestram mo-
nemus, & hortamur attente per Apostolica vo-
bis scripta mandantes, quatenus pridie idus Au-
gusti, festum ejusdem Virginis devote solemniter
celebretis, & faciatis, a vestris subditis ve-
nerabiliter celebrari, ut ipsam habere merca-
mini apud Deum piam, & sedulam adiutricem.

§.11. Et ut ad venerandum ejus sepul-
chrum avidius, & copiosius Christiani populi
confluat multitudo, ac celebrius ipsius festivitas
recolatur, omnibus vere poenitentibus, & con-
fessis, qui ad illud cum reverentia, in ejusdem
Virginis festo, vel etiam infra ipsius festi octa-
vas, annuatim accesserint, ipsius suffragia hu-
milititer petitori, de Omnipotentis Dei miseri-
cordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolo-
rum ejus auctoritate consili, unum annum, &
quadraginta dies de injunctis sibi poenitentis
misericorditer relaxamus.

Datum Anagninæ sexto Kal. Octobris, Pon-
tificatus nostri Anno primo.

XXI.

Diffinitio controversiæ super Primatu inter Ar-
machanum, & Tuamensem Archiepiscopos.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei.
Ad perpetuam rei memoriam.

Ecclesia Romana tamquam diligens, &
attenta Mater profectibus semper in-
vigilat aliarum, & si quando inter eas contro-
versiæ, sive lites emergunt, ipsa ut in pacis
tranquillo congaudeant, & in suavitate quietis
devotius Domino famulentur, opportuna re-
media interponit. Sane dudum inter Venerabilem
Fratrem nostrum Archiepiscopum, & dilectos
filios Capitulum Armachan. ex parte una,
& Venerabilem Fratrem nostrum Archiepisco-
pum Tuamen. ex altera super Jure Primatiæ,
quam idem Archiepiscopus Armachan. in
Provincia Tuamen. habere se asserit, quæstione
suborta, & partium Procuratoribus propter hoc
apud Sedem Apostolicam constitutis, eisque
dilecto filio nostro Joanne Sancti Nicolai in Car-
cere Tulliano Diacono Cardinali Auditore con-
cesso, eorumdem Archiepiscopi, & Capituli
Ecclesiæ Armachan. proposuit Procurator, quod
cum idem Archiepiscopus sit, & esse debeat

Inter Sanctas
Virgines ad-
scribitur.

Ejus festum
annuo cele-
brandum.

Indulgentia
ad ejus Sepul-
chrum.

Dat. die 26.
Septembris
Pont. An. I.

Ex Regestis
Vasis.

Exortium.

Scelus quæ-
stionis inter
utrumque Ar-
chiepiscopum

Archiepisco-
pus Armachan-
ensis Provincie
Primas.

Sibi Provin-
ciam Tuam-
ensem subjeci-
t.

Rationes
utraque ex
parte addu-
ctæ, ac dili-
genter subje-
ctæ examini.

Armachano
conceditur, ut
se vocari pos-
sit Primas
Tuamen.

Stabilitur
tempus visi-
tationis Pro-
vinciæ ejus-
dem, ac for-
ma.

Primas ejusdem Provincie, ac in possessione,
vel quasi Juris Primatiæ in ipsa Provincia fuerit
a longe transactis temporibus, dictusque Ar-
chiepiscopus Tuamen. eidem Armachan. im-
mediate subesse debeat ratione hujusmodi Pri-
matiæ, ipse Tuamen. obedientiam, & reveren-
tiam, & cætera ipsius Primatiæ Jura, & reveren-
tiam, & cætera ipsius Primatiæ Jura præfata
Armachan. denegat exhibere: Quare dictus pe-
tit Procurator eundem Tuamen. compelli ad
obedientiam, & parendum ipsi Armachan. tam-
quam suo Primati, ac ad præstandum sibi ple-
narie, ut tenetur, obedientiam, & reveren-
tiam, & alia ipsius Primatiæ Jura, quæ in ipso
Tuamen., & Provincia ejus habet, & habere
debet idem Archiepiscopus Armachanus: petiit
etiam adjudicari per sententiam ipsi Armachan.
Jus Primatiæ in Provincia memorata, necnon
sententialiter diffiniri eundem Tuamen. debere
ipsi Armachan. ratione dictæ Primatiæ nullo
modo subiacere. Lite itaque super his legitime
contestata, & ab eodem Procuratore ad fundan-
dam prædictorum Armachan. Archiepiscopi,
& Capituli rationem quodam privilegio bonæ
memoriæ Cælestini Papæ Prædecessoris nostri,
& quibusdam aliis scriptis in Judicio exhibitis,
ac nonnullis etiam testibus, propter hoc ab ipso
productis, nos eidem privilegio, & scriptis, &
ipsorum dictis Testium, ac iis, quæ allegata
in contrarium a parte altera existerant, cun-
ctisque rationibus, & omnibus, quæ hinc inde
fuerunt proposita perspicaciter visis, & plenius in-
tellectis, negotium hujusmodi unacum fratri-
bus nostris studiose discussimus, & super eo, ut
sine possit congruo terminari, consideravimus
diligenter. Verum quia pensatis provide ipsius
negotii meritis, & circumstantiis universis cog-
novimus expedire, quod per modum provi-
sionis idem negotium terminetur, elegimus
potius per hanc viam imponere finem ei. Au-
thoritate igitur Apostolica de fratrum nostro-
rum consilio taliter providemus, quod præfatus
Archiepiscopus Armachanus, & singuli sui
Successores possint se vocare, vel appellare, si
voluerint, Primates Provincie Tuamen., &
facere deferri ante se Crucem per totam Pro-
vinciam ipsam quandocumque, & quotiescum-
que ipsos transire contigerit per eandem: Pos-
sint etiam dictam Provinciam de quinquennio
in quinquennium visitare, ac per viginti, & se-
ptem dies dumtaxat visitationis officio immo-
rari; Ita quod si eos prædictam Provinciam,
postquam illam causâ visitationis intraverint,
egredi ex quacumque causâ contigerit, prius-
quam prædictorum viginti septem dierum nu-
merum in visitatione perfererint, non liceat
eis ipsam causâ visitationis usque ad aliud quin-
quennium introire, in quo non amplius quam
viginti septem dies ad visitationem habeant
exercendam, licet forte de viginti septem die-
bus præcedentis quinquennii aliqui remanserint
ad visitationis officium exequendum, nisi adeo
per aliquem, vel aliquos de præfata Provincia
fuerint impediti, quod dictam Provinciam
exeat, & non possint omnes ipsos dies in visi-
tatione complere, in quo casu licitum sit ipsis
ante aliud quinquennium ad eandem redire
Provinciam ad solum viginti septem dierum re-
siduum percomplendum. In hac quoque sua vi-
sitatione illa, quæ corrigenda occurrerint cor-

rigant, & reforment de plano per salutaria mo-
nita, & exhortationes, ac persuasiones atten-
tas, distinctionem in hoc Ecclesiastica Censuræ
per se minime adhibendo. Quæ vero sic de pla-
no corrigi, vel emendari non poterunt, sed al-
terius Jurisdictionis, vel Censuræ, seu potestatis
executionem exegerint, Diocesani denuncien-
t Episcopis, videlicet qui in suis Diocesi-
bus, & deinde si negligentes extiterint in hoc
Archiepiscopo Tuamen. & quæ in ipsis Episco-
pis, & in ejusdem Archiepiscopi Diocesi eidem
Archiepiscopo, & quæ in eodem Archiepiscopo
sic corrigenda fuerint, & in aliis etiam ejus-
dem Provincie, si per eorum Superiores post
factam ipsis denunciationem illa correctio non
fuerint, Romano Pontifici, ut per eum, sicut
convenit, corrigantur. Per prædictos autem
viginti septem dies totidem dumtaxat procura-
tiones in locis recipiant visitatis. Ad quarum
exhibitionem tota ipsa Provincia teneatur, ut
& Archiepiscopus, & Episcopi, & eorum Subdi-
ti ejusdem Provincie communiter in his con-
tribuant, ac provideant, statuant, & ordinent,
quod eadem procuraciones sine difficultate,
qualibet integre persolvantur. Ita quod in nul-
la ipsarum procuracionum sumptus, vel expen-
sæ, qui propter hoc fient duarum marcharum
sterlingorum summam, vel valorem excedant:
Præfati vero Armachanus, & ejus Successores
in eos, qui visitationem impederint, vel pro-
curaciones prædicto modo taxatas eis visitanti-
bus exhibere denegaverint, libere possint in sin-
gulis visitationibus per excommunicationem,
suspensionem, & interdictum Censuram Eccle-
siasticam exercere. Ad hæc liceat Episcopis
Suffraganeis Archiepiscopi Tuamen. in causis,
quas ipsi adversus alios, sive tamquam Actores,
sive sicut Rei coram eodem Archiepiscopo ha-
buerint, & suis similiter Adversariis in eisdem
causis ab ipso Tuamen. ad Armachanum Ar-
chiepiscopum legitime appellare. Ab aliis au-
tem inferioribus, sive Subditis, & ab istis etiam
in alio casu ad ipsum Armachanum ab ejusdem
Tuamen. audientia nullatenus appelletur, eo
semper salvo, quod ad Sedem Apostolicam li-
bere possit a quibuslibet omnibus proximis eo-
rum Superioribus appellari. Armachanus vero
de illis causis, quæ per appellationem deferen-
tur ad ipsum, licite cognoscere valeat, habeat-
que in illis jurisdictionem prosecutioni negotii
competentem, Persona Tuamen. Archiepisco-
pi manente prorsus libera, & exempta, cujus
electio per Sedem confirmatur eandem, a qua
Pallium recipit, & cui fidelitatis exhibet jura-
mentum, & his Armachanus ipse contentus in
præfata Provinciam, & personas ipsius, ultra
quam in superioribus est expressum, nihil juris-
dictionis attenter, & ipsa Provincia, ejusque
Persona ipsi Armachano ad nulla penitus alia
teneantur.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
paginam nostre provisionis infringere, vel ei
ausu temerario contraire. Si quis autem hoc
attentare præsumpserit, indignationem Omni-
potentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apo-
stolorum ejus se noverit incursum.

Datum Anagninæ secundo Idus Octobris,
Pontificatus nostri anno primo.

Procuracio-
nes ei exhi-
benda.

Episcopus Pro-
vinciæ Tuam-
ensis. conce-
ditur jus ap-
pellandi ad
Archiep. Ar-
machanum.

His tantum
contentus ef-
se debet Ar-
machanus.

Clausula.

Dat. die 14.
Octob. 1255.
Pont. An. I.

X XII.

Comprobatio veritatis Stigmatum S. Francisci de Alifio, cum poenarum impositione adversus aliter affirmantes.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælati præsentibus litteras inspecturis, & audituris, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Proemium.

Benigna operatio divinæ voluntatis in Cælo potens, & innovans singula sapienter, & immutans mirabilia super terram, postquam Dei Filius victor mortis ad Patrem, unde descenderat, vehiculo propriæ majestatis ascendit, miracula fortitudinis viros ad consumptionem Sanctorum diversis temporibus suscitavit, a quibus testimonium spei gloriæ cum Christo in Deo recondite firmaretur, & Ecclesiæ sanctæ ad promissam requiem festinandi in hoc peregrinationis exilio, quod tædiofa desiderii eius dilatione protrahitur, per ipsos consolationis solatium perveniret.

S. Franciscus signis, & virtutibus clarus.

§.1. Inter alios autem diebus nostris Beatus Franciscus almus Christi Confessor apparuit signis, & virtutibus gloriosus. Qui clarissimus pie vivendi meritis, & exemplis, sanctam fecundavit Ecclesiam, & caligantia præsentis ætatis tempora fulgoris sui lampade illustrans, viam justitiæ perfecte præparans, in eremo altissimæ paupertatis, quam ipse currens, & alacriter exultans, contra Carnem, Mundum, & Demonem, velut gigas traxit post se de inferi faucibus, & traduxit ad Dominum Populum humilem, bonorum operum sectatorem, sicut et fusa super faciem Orbis terræ, copiosa profusione ejus religiosa generatio patefacit.

A Greg. IX. Sanctior. Albo adscriptus.

§.2. Ut autem ad illuminationem gentium, celebris ejus memoria, tamquam rutilum sydus in corusco firmamenti mystici æthere servaretur, multis eum divina potentia adhuc militanter inter homines, & demum in sanctorum agmine triumphanter, dignata est clarificare miraculis, quæ fel. rec. Gregorius Papa Prædecessor noster, ne illa vel perverteret æmula sanctitatis iniquitas, vel oblivionis digitus, qui rebus gestis cito superducitur, aboleret, solemnissimis inquisitionibus indagata, & compta, fidelissimis documentis fecit ad laudem Dei, & augmentum fidei, & instructionem salubrem, tam præsentium, quam etiam futurorum, munimentis perpetuis commendari, eundem Confessorum Sanctorum Cathalogo adscribendo, sicut in plurimis locis liquido per ipsius prædictas litteras apparet, horum seriem explicitè continentes.

§.3. Porro quia longum esset ne dum exarare per singula, verum etiam succincta relatione perfringere clara virtutis divinæ prodigia, quæ tam in operationibus sanctitatis, quam etiam in aliis mirabilibus argumentis probaverunt, eundem Confessorem tenere cum Sanctis solum gloriæ in excelsis, signanter vobis ante

oculos proponere volumus, recolenda frequentius, & vehementius admiranda illa satis jocunda dominica passionis insignia, quæ in ejusdem Sancti Corpore, dum adhuc vitali spiritu fovetur, manus cœlestis operationis impressit. Viderunt namque oculi fideliter intuentes, & certissimi contractantium digiti palpaverunt, quod in manibus ejus, & pedibus, expressa undique similitudine clavorum, de subiecto propriæ carnis excrevit, vel de materia novæ creationis accrevit, quæ equidem idem Sanctus studiose ab oculis hominum, quorum refugiebat gloriam, dum viveret, abscondebat. Inventa est patenti in ipsius defuncti corpore non inflata humanitas, nec facta plaga vulneris lateralis, quasi aliquod instar lateris Salvatoris, quod redemptionis, & regenerationis humanæ in Redemptore nostro protulit Sacramentum, quæ quidem plaga sicut quoddam ex fratribus sibi familiariter adherentibus latere non potuit, propter defluxum humoris, diu antea viruerat in vivente.

Signatibus miraculose insignitis.

§.4. Hæc igitur mira, & decora novæ demonstrationis indicia, magnæ dicuntur esse devotionis divitiæ Christianis, & inextimabiles religionis deliciae in spiritualibus communis Ecclesiæ Orthodoxæ thesauris. Cum ex his sincera fides accipiat, quod etiam illi fuerint passionis Christi sine extrinsecæ persecutore confortes, qui pro ejus amore carnem suam cum vitis, & concupiscentiis voluntarie crucifigunt. Sane de præfato Sancto, hæc certius asserentes, indotas tabulas, seu vane adinventiois deliramenta non sequimur, cum ea nobis dudum nota fuerit plenior fides rerum, quando videlicet nos in minoribus constituti, Confessoris ejusdem familiarem ex munere divino meruimus habere notitiam, præfati Prædecessoris nostri domestici obsequiis tunc temporis insistenti.

Hujus veritatem miraculose testatur Alexander.

§.5. Cum igitur oporteat cavere prudenter, ne tanta patrocini gratia humano generi coelitus in memorato Confessore collata, in vacuum assumatur, Universalitatem vestram rogamus, monemus, hortamur attente per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus ejusdem Confessoris præfati merita, & miraculorum magnalia, & salutarem memoriam, celebritate annua, prædicatione frequenti, & veneratione recententes, ad ipsius devotionem, & gratiæ divinæ memoriam subditos vestros celeberrime monitis excitetis, ut eo, pro universo fidelium Populo, ac præsertim pro his, qui se invocaverint, divinam misericordiam implorante, mereantur supplices, quod operum possibilibus obtinere non potest, ejus intercessionibus impetrare.

Hæc miracula impugnantibus poenæ indigende.

§.7. Nemo itaque eidem Sancto audeat de cætero esse molestus in corpore suo Christi triumphalia Stigmata præferenti. Si quis igitur spiritu temerariæ presumptionis insaniens, divini muneris invidus, Apostolica judicis, sacri-legus impugnator, præmissa, vel alia prodigiorum signa, quibus in Ecclesia Dei sanctitas prædicti Confessoris eluxit, improbe contradictionis moribus obtrectanda crediderit, volumus & mandamus, ut eum sanæ mentis refutatio judicialis severitas disciplinæ: ita quod districtæ proprii Prælati castigatione correctus, Dei ope-

ra blasphemare dediscat, & fidei Catholicæ fructus de pia mirabili Domini credulitate pululans, non arefcatur.

Nulli ergo &c.

Datum Anagninæ quarto Kal. Novembris, Pontificatus nostri Anno primo.

Dat. de 29. Octob. 1255. Pont. An. I.

X XIIII.

Quod Fratres Minores Conventuales Ordinis S. Francisci, ad Episcopatus, & alias dignitates promoti, libros, & alia eorum bonæ Ordini resignare teneantur.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Generali, & Provincialibus Ministris Ordinis Fratrum Minorum, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Causæ legis.

EX parte vestra nobis fuit intimatum, quod cum contingat interdum ad Episcopalem, & alias superiores, seu inferiores dignitates aliquos de Fratribus vestri Ordinis promoveri, ipsi libros & alia, quæ tempore suæ promotionis habent, licet non ad eos, cum proprio eis habere non liceat, sed ad Ordinem pertineant memoratum, propriis usibus applicare præsumunt, in suarum perniciem animarum. Quare suppliciter postulastis a nobis, ut providere super hoc salubriter curaremus.

Statutum.

§.1. Nos igitur eorundem Fratrum salutem, & indemnitate vestri Ordinis paterna volentes sollicitudine providere, ut libros, & alia, quæ ipsos promotionis suæ tempore habuisse, seu habere constiterit, tibi fili Generalis Minister, vel tuis Provincialibus Ministris, submotâ qualibet dilatione, resignent, ipsis Fratribus jam promotis in virtute obedientiæ, illis autem, quos promoveri contigerit, ne resignare differant, auctoritate præsentium duximus injungendum, nisi forsan vos ipsorum usus eis ad tempus concesseritis de gratia speciali.

Dat. die 5. Decembris 1255. Pont. An. I.

Datum Laterani, nonis Decembris Pontificatus nostri Anno primo.

Ex Regest. Vatic.

X XIV.

Confirmatio declarationis Statutorum Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus Ordinis Eremitarum de Monte Carmelo, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Regule nonnulla dubia ab Innocentio explicata.

CUM a nobis petitur, quod justum est, & honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum. Cum itaque felicitis recordationis Innocentii Papa Prædecessor noster ad vestram supplicationis instantiam per dilectum filium Hugonem tituli Sanctæ Sabinae Presbyterum Cardinalem, & Venerabiles Fratres nostros Guillelmum Anteradensem Episcopum quædam Regule vestræ dubia declarari, & corrigi, ac quædam ipsius gravia misericorditer fecerit mitigari, Bull. Rom. Tom. III.

gari, prout in litteris inde confectis plenius continetur. Nos vestris precibus inclinati declarationem, & correctionem, ac mitigationem hujusmodi ad instar ipsius Prædecessoris auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Tenorem autem litterarum Prædecessoris ejusdem, prout in Regeſto ipsius continetur de verbo ad verbum præsentibus inferi facientes, qui talis est = Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Priori, & Fratribus Eremitis de Monte Carmelo, salutem, & Apostolicam Benedictionem = Quæ honorem &c. Vide in Innocentio IV. Constitut. XIV. pag. 314.

Confirmatur.

Clausula.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei usu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. die 5. Febr. 1256. Pont. An. II.

Datum Laterani tertio nonas Februarii, Pontificatus nostri anno secundo.

X XV.

Declaratio, quod ex Concessionibus per Apostolicam Sedem cuicumque factis, vel faciendis, nullum præjudicium Fratribus Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani inferatur, nisi specifica eorum mentio fiat in Litteris Apostolicis.

Ex Codice Diplomat. Injuz Ord. Tom. 2. pag. 275.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Magistro, & Fratribus Hospitalis Hierosolymitani, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Hierosolymitanor. Equitum encomiæ.

IPsa nos cogit pietas honestis petitionibus vestris exauditionis gratiam non negare, quibus efficac ex eo favoris patrocinium suffragatur, quod Pastorem alium præter Romanum Pontificem non habentes, pro Terræ Sanctæ tutela, cui perpetuum religionis vestræ obsequium dedicastis, in fervore charitatis intrepide, sub devota Sedis Apostolicæ obedientia prudenter exponitis contra impetum infidelium res, & vitam. Hoc jam manifeste probavit frequens Fratrum vestrorum, & numerosus occubitus, qui gloriosa in conspectu Domini morte, per quam aditus vitæ patet, de Crucis Christi hostibus hætenus triumpharunt. Hoc nunc clamat in auribus omnium illud, proh dolor! facti sanguinis profluvium copiosum, quo præcedentibus annis in illis partibus laverunt de modernis Fratribus vestris quamplurimi stolas suas. Super quibus nimirum, & aliis Christianis fidelibus, quos idem casus evexit ad palmam, percussa vehementer in nobis jaculo intinæ compassionis humanitas, ingenitæ gravitatis paulisper laxato rigore, superfluentem palpebris Ecclesiæ Romanæ fontem aperuit lacrymarum, licet ad consolationem invitet exultationis festivæ gaudium, quod de ipsis inexterminabilis proculdubio vitæ pace fruentibus, coram Deo ducitur in excelsis. Vestris igitur precibus liberaliter annuentes, ad instar felicitis recordationis Innocentii Pape Prædecessoris nostri, devotioni vestræ auctoritate præsentium indulgemus, ut per gratias, vel indulgentias, seu